

Universitätsbibliothek Wuppertal

Accipite studiosi omnes Auli Gellii noctes micantissimas

Gellius, Aulus

Impressum Venetiis, Anno d[omi]ni. M.D.IX. die. xx.Aprilis

Liber tertius

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-475](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-475)

LIBER

AVLI GELLII NOCTIVM ATTICARVM
COMMENTARII LIBER TERTIVS.

¶ Quæsitum: ac traditū quam ob causam Salustius avaritiā dixerit non ani-
mum modo uirilē: sed corpus quoq; ipsum effceminare. Cap. I.

Sub calido sole

Salustius

Yeme iā discedente apud balneas sitias ī area sub cali-
do sole cū Phauorino philosopho ambulamus: atq;
ibi iterambulādū legebat̄ Catilina Salustii: quē ī ma-
nu amici cōspectū legi iusserat. Cumq; hæc uerba ex
eo libro lecta essent. Auaritia pecuniæ studium ha-
bet quā nemo sapiēs cōcupiuit: ea q̄si uenēis malis
ibuta corpus aīumq; uirilē effcēiat. semp̄ īfīnita & ī-
fatiabilis ē: neq; copia: neq; īopia minuit̄. Tū Phauo-
rius me aspiciēs quo inq; pacto corpus hoīs auaritia
effcēiat: Quid. n. istuc sit: q; aīum uirilē ab ea effcēiari dixit: uideor ferme asse-
q;. Sed quonā mō corpus quoq; hoīs effcēinet: nōdū reperio. Et ego inq; lō-
ge iā diu in eo ip̄o quærēdo fui: ac nisi tu occupasles ultro te hoc rogassem: uix
ego hæc dixerā cōtabūdus. atq; inibi q̄spiā de sectatoribus Phauorini: q; uide-
bat̄ eē in lris ueterator. Valeriū inq; Probū audiui hæc dicere: usum eē Salu-
stiū circūlocutiōe q̄dam poetica: & quū dicere uellet: hoīem auaritiā corrūpi:
corpus & animū dixisse: quæ duæ res hoīem demōstrarēt. Namq; hō ex aīa &
corpore est. Nunq; inq; Phauorinus qd̄ eqdē scio: tā importūa: tāq; audaci ar-
gutia fuit nī probus: ut Salustiū uel subtilissimū breuitatis artificē p̄phrasim
poetaȳ facere diceret. Erat tum nobiscū in eodē ambulacro homo q̄spiā sane
doctus: is quoq; a Phauorino rogatus: ecqd̄ haberet sup̄ ea re dicere: huiusce-
mōi uerbis usus est. Quos īquit auaritia minuit & corrūpit. quic; sese quærē-
da undiq; pecūia dederūt: eos plerosq; tali genere uitæ occupatos uidemus:
ut sicuti alia in is omnia præ pecūia: ita labor quoq; uirilē: exercēdiq; corporis
studii relictū sit. Negociis se plerūq; umbraticis: & fellulariis q̄stibus inten-
tos habent: in qbus oīs eorū uigor aī: corporisq; elāguescit, & quod Salustius
ait effcēinat̄. Tum Phauorinus legi denuo uerba eadem Salustii iubet: atq;
ubi lecta sunt. Quid igitur inq; dicemus: q; uidere est pecuniæ cupidus: &
eosdē tamen esse corpore uegeto & ualēti. Tum ille ita respōdit: nō hercle īsci-
te. Quisquis est inquit pecuniæ cupiēs: & corpore tamen est bene habito &
strēnuo: aliarū quoq; rerū uel studio: uel exercitio eum teneri necessariū est: at
q; in sese colēdo non æque esse parcum. Nam si auaritia sola summa oēs hoīs
partes: affectionesq; occupat: & si ad incuriā usq; corporis grasset: ut per il-
lam unam neq; uirtutis: neq; uiriū neq; corporis: neq; animi adfit cura. Tum
deniq; iis uere dici potest effcēiato esse & aīo & corpore: qui neq; sese: neq;
aliud curet nisi pecuniā. Tum Phauorinus aut hoc inquit: quod dixisti proba-
bile est: aut Salustius odio auaritiæ plusq; potuit eam criminatus est.

¶ Quemnam esse natalem diem. M. Varro dicat eorum: qui ante noctis ho-
ram sextam:

*Auaritia nō mō
aī uirilem p̄ et
corp̄ effemulat*

*Ceterator
Cōtabūdus*

Ambulacrū

*Fellulariis
q̄stibus*

ram sex-
qui ciui-
quid. Q
ratione

media m
nati dicit
post sole
ea nox c
natum/
Varro i
tunc id
le enim
ei nom
dicere a
nimis ab
eius nata
horam e
singulos
tis ostēd
ter noct
noctis h
ritus qu
stratus q
dum pos
caticq; eē
diem ab
mam fac
diem qua
Q. quoc
lere m ca
diem. iiii.
noctiū q
tis poster
oīa de die
tia: quū i
ostēderit
dita & q̄s
datur fus

ram sextam: postue eam nati sunt. Atq; inibi de temporibus terminisq; dierū: qui civiles nominantur, & usq; quaq; gentium uarie obseruantur, & præterea quid, Q. Mutius scripserit super ea quam maritus non iure usurpauisset: q; rationem civilis anni non habuerit.

Cap. II.

Quari solitū est: qui noctis hora tertia: quartaue: siue qua alia nati sunt, uter dies natalis haberi appellariq; debeat: is ne quem nox ea consecuta est: an qui dies noctem consecutus est, M. Varro in libro rerum humanarū: quem de diebus scripsit homines inquit: qui media nocte ad proximā mediam noctem in his horis. xxiii. nati sunt. una die nati dicunt. Quibus uerbis ita uidetur dierum obseruationem diuisisse: ut qui post solem occasum ante mediam noctē natus sit: is ei dies natalis sit: a quo die ea nox cœperit. Cōtra uero qui in sex horis posterioribus nascit: eo die uideri natum/qui post eam noctem diluxerit. Atheniēses autem aliter obseruare idē Varro in eodem libro scripsit: eosq; a sole occaso ad solem iterum occidentem omne id medium tempus unū diem esse dicere. Babylonios porro aliter. A sole enim exorto ad exortum eiusdem incipientem, totum id spatium unius diei nomine appellare. Multos uero in terra umbria unum & eundem diem esse dicere a meridie usq; ad insequentem meridiem. Quod quidem Varro inquit nimis absurdum est. Nam qui calendis hora sexta natus est apud umbros dies eius natalis uideri debet & calēdas dimidia. & q̄ post calēdas dies, ante horam eiusdem diei, vi. Populum autem romanum ita uti Varro dixit, dies singulos annumerare a media nocte usq; ad mediā proximam multis argumētis ostēdit. Sacra sunt romana partim diurna, partim nocturna. Sed ea quæ inter noctem fiunt, diebus adiiciunt non noctibus. Quæ igit̄ sex posterioribus noctis horis fiunt, eo die fieri dicunt, qui pximus eam noctē illucescit. Ad hoc ritus quoq; & mox auspicandi eandem esse obseruationem docet. Nam magi stratus quando una die eis est auspicandum: & id super quo auspicauerūt agē dum post mediam noctem auspicatur: & post meridiem sole magno. Auspicatioq; eē: & egisse ex eodem die dicunt. Præterea tribuni plæbei/quos nullam diem abesse Roma licet cum post mediam noctem proficiscuntur: & post primam facem ante mediam sequentem reuertuntur nō dicuntur abfuisse unum diem quādo ante horā noctis, vi. regressi: parte aliqua illius in urbe Roma sunt. Q. quoq; Mutium iuriconsultum dicere solitum legi: non esse usurpatā muliere in calēdis Ianuariis: quæ apud uirum causa matrimonii esse cœpisset: ante diem. iiii. calēdas Ianuarias sequentis usurpatum isset. Nō. n. posse impleri tri noctiū quod ab eē a uiro usurpādi cā ex. xii. tabulis deberet: quoniā tertiæ noctis posterioris sex horæ alterius anni essent: qui iciperet ex calēdis. Istæ autem oīa de dieꝝ tēporibus & finibus ad obseruationē disciplināq; iuris antiq; ptina: quū i libris ueterū iueniremus nō dubitabamus, qn Virgilius quoq; idipsum ostēderit: nō expositis: atq; aperte: sed ut hoīem decuit poeticas res agētē recō dita & q̄si operta ueteris iuris significatiōe. Forquet inquit medios nox humida cursus. Et me fauus equis oriens afflauit anhelis. His enim uersibus oblie

Dierum
obserua-
uatio

Barra Duplīa se

Virgilius

*De Plauto
veterissimo comœdiorum
scriptore Plautus*

que sicuti dixi: admonere uoluit diem: quem Romani civilem appellauerunt: a vi. noctis hora oriri. De noscendis explorandisque Plauti comœdiis quoniã promiscue ueræ atq; falsæ nomine eius inscriptæ feruntur. Atq; inibi q; Plautus in pistrino: & Neuius in carcere fabulas scriptitarunt. **Cap. III.**

Erunt esse cõperior: quod quosdam bene litteratos homines dicere audiui: qui plerasq; Plauti comœdias curiose: atq; contente lectitarunt: non indicibus Helii nec Claudii: nec Aurelii: nec Accii: nec manilii: super his fabulis: quæ dicuntur ambigua: credituros: sed ipsi plauto moribusq; ingenii: atq; linguæ eius: Hæc enim iudicii norma Varonem quoq; esse usum uidemus. Nam præter illas unam & .xx. quæ uarronianæ uocantur: quas iccirco a cæteris segregauit: quoniam dubiosæ non erant: sed consensu omnium Plauti esse censebatur: quasdam item alias probauit adductus stilo atq; facetiâ sermonis plauto congruentis. Easq; iam nominibus aliorum occupatas. Plauto uindicauit. Sicuti istam quam nuperrime legebamus: cui est nomen boeotia: nam quum in illis una: & .xx. non sit: & esse Aglii dicat: nihil tamen Varro dubitauit quin Plauti foret: neq; alius quisquam non infreques Plauti lector dubitauerit: si uel hos solos uersus ex ea fabula cognouerit: qui quoniã sunt: ut de illius Plauti more dicam plautinissimi: propterea & meminimus eos: & ascripsimus. Parasitus ibi exuriens hæc dicit.

Vt illum dii perdant: primus qui ora repperit.

Quiq; adeo primus statuit hic solarium.

Qui mihi cominuit misero articulatum diem.

Nam me puero uetus erat solarium.

Multo omnium istorum optimum: & uerissimum:

Vbi ubi iste monebat esse: nisi cum nihil erat.

Nunc etiam quod est: non estur: nisi cū soli lubet:

Itaq; adeo iam oppletur oppidum solaris.

Maior pars populi aridi reptant fame.

*Neruularia non est
romine de*

Phaurinus quoq; noster. quum Neruulariam plauti legerem: quæ inter incertas est habita. & audisset ex ea comœdia uersum hunc. *Strata scrupæ de stato uulx sordida.* Delectatus faceta uerborum antiquitate meretricum uitia: atq; deformitates significantium: uel unus hercle inquit hic uersus Plauti esse

*Fretum
comœdia*

hanc fabulam satis potest fidei fecisse. Nos quoq; ipsi nuperrime: cum legere mus fretum: nomen est id comœdiæ: quam Plauti esse quidam non putant: haud quicq; dubitauimus: quin Plauti foret & omnium maxime genuina. Ex qua duos hos uersus exscripsimus: ut historiam quæreremus oraculi arietini. Nunc illud: est quod Arietini responsum magnis ludis dicitur. Peribo si non fecero. Si faxo: uapulabo. M. autē Varro in libris de comœdiis plautinis primo actu uerba hæc ponit. Nā nec gemini: nec leones: nec cordolium: nec anus plauti: nec bis compressa nec boetia unq; fuit. Neq; adeo *de 790 1105*: neq; commoriētes: sed. M. Accutici. In eodem libro. M. Varronis id quoq; scriptum est: Plautum fuisse quempiã poetã comœdiarum. Cuius quoniam fabulæ plauti inscripte foret: ac ceptas

*Plautus
poeta*

Cordolium

*Boeotia
comœdia.*

Plautinissimi

Articulatum

forent: ac
plautio p
tum atq;
mauit. l
& nomin
politæ si
& Addic
eū scrip
ris artific
redisset:
pellantur
in carcere
bra in pr
mæ a triu
dixi fabu
Quo
bam: & g

us: neq;
reorum.
staret: qu
cæteros c
sitauisse
medio æ
Deliti
pho cuid

uideret n
De u
renitatur.

tra flecti
Prppter

forent: acceptas esse: quasi plautinas quum essent non a plauto plautinæ: sed a plautio plautiane. Feruntur autem sub Plauti nomine comœdiæ circiter: centum atq; xxx. Sed homo eruditissimus Lælius quicq; & xx. esse eius solas existimavit. Non tamen dubium est: quin ista: & quæ scripta a Plauto non videntur: & nomini eius adiciuntur: veterum poetarum fuerit: & ab eo retractatæ & expolitæ sint. Ac propterea recipiant dictum plautinum. Sed enim Saturionem. & Addictum: & tertiam quādā cuius nunc mihi nomē nō suppetit. in pistrino eū scripsisse Varro: & pleriq; alii memoriæ tradiderūt. cū pecunia oī quā i operis artificum scænicorum pepererat: in mercationibus perditā inops Romā redisset: & ob quæredum uictum ad circunagendas molas/ quæ trufatiles appellantur/ operam pistori locasset. Sicuti de neuio quoq; accepimus/ fabulas eū in carcere duas scripsisse. Areolū: & Leontē: cū ob assiduā maladicētiā/ & pabra in principes ciuitatis de græcorum poetarum more dicta/ in uincula Romæ a triuuiris cōiectus esset. Vnde post a tri. ple. exēptus est: cū iis quas supra dixi fabulis: delicta sua & petulātiās dictorū qbus multos ante læserat: diluisset: Quod. P. Africano: & aliis nunc uiris nobilibus ante ætatem senectam barbā: & genas radere: patrii moris fuit.

Non nō suppetit

Molæ trufatiles Neuus

Uopia Plauti

Cap. III.

In libris: quos de uita. P. Scipionis Africani compositos legimus scriptum animaduertimus. P. Scipioni Pauli filio. postq; de pœnis triūphauerat: censorq; fuerat: eidem diem dictū ad populū a Claudio Asellio tri. ple. cui equū in censura ademerat: Eūq; cum esset reus: neq; barbā desisse radi: neq; non candida ueste uti: neq; fuisse cultu solito reorum. Sed quum in eo tempore Scipionem minorem. xl. annorum fuisse cōstaret: quod de barbā rasa ita scriptum esset mirabamur: Comperimus autem cæteros quoq; in iisdē temporibus nobiles uiros: barbā in eiusmodi ætate rasitauisse. Idcircoq; plerasq; imagines ueterum: non admodum senum: sed in medio ætatis ita factas uidemus.

De Scipioe

Radēdi barbam

Deliciarum uitiū. & molities oculorum. & corporis: ab Archefilao philosopho cuidam obprobata acerbe simul & festiuit.

Cap. V.

Plutarchus refert Archefilaum philosophū uehemēti uerbo usū esse: de quodam nimis delicato diuite: qui icorruptus tamen & castus perinteger dicebatur: Nā quū uocē eius ifractā: capillūq; arte cōpositū & oculos ludibūdos atq; illecebræ uoluptatisq; plenos uideret nihil interest inqt. qbus mēbris cinædisuis posterioribus. an prioribus.

Archefilai uerbū.

Perinteger

De ui atq; naturā palmæ arboris quod lignum ex ea ponderibus impositis renitatur.

Cap. VI.

Per hercle rem mirandam Aristo. in. vii. problematum: & Plutar. i. viii. symphosicorum scribit. Si super palmæ inquit arboris lignū magna pondera imponas ac tam grauitur urgeas: oneresq; ut magnitudo oneris sustineri nō queat: nō deorsum palma cedit: nec intra flectitur: sed aduersus pondus resurgit: & sursum nititur recuruaturq; Propterea inquit Plutarchus in certaminibus palmam signum esse placuit ui-

Perhercle

Palmæ Natura

Mirabile

Historia: quonia ingenium eiusmōi ligni est: ut urgētibus p̄mētibusq; nō cedat.

Historia ex ānalibus sūpta de. Q. Ceditio trib. militū. uerbaq; ex originib⁹ M. Catonis apposita: qb⁹ Ceditii uirtutē cū Spartāo Leonida eꝑparat. Ca. VII

Ulchrum dii boni facinus: gr̄acarumq; facundiarum magniloque-
ria condignum. M. Cato in libris originum de. Q. Ceditio trib. mi-
litum scriptum reliquit. Id profecto est ad hanc ferme sn̄iam. Im-

perator p̄enus in terra sicilia bello carthaginensi primo: obuiam
romano exercitui progreditur: colles locosq; idoneos prior occupat. Milites
Romani: uti res narrata est. in locum insinuant fraudi & perniciēi obnoxium.
Tribunus ad cōsulē uenit. Oñdit exitū de loci īportunitate: & hostiū circūstā-
tia Matuꝝ cenfeo iqr: si rē seruare uis: faciūdū: ut. cccc. aliquos milites ad ue-

rucā illā (sic enī. M. Cato locū editū: asperūq; appellat) ire iubeas. Eāq; uti occu-
pēt. īperes hortērisq; hostes p̄fecto ubi id uiderit: fortissimus q; & p̄optis-
simus: ad occurfādū pugnādūq; in eos p̄uertetur: unoque illo negocio sese al-
ligabūt: atq; illi oēs. cccc. p̄culdubio obrūcabūtur. Tu interea occupatis in ea
cade hostibus: tēpus exercitus ex hoc loco educēdi habebis. Alia: nisi hęc sa-

lutis uia nulla est. cōsul tribuno respōdit: cōsiliū qdē fidū: atq; p̄uidēs sibi uide-
rier. Sed istos inqt milites. cccc. ad eū locū in hostiū cuneos quisnā erit qui du-
cat? Si alium iquit tribunus: neminē reperis: me licet ad hoc periculū utā. Ego
hęc tibi: & reip. animā do: cōsul tribuno gr̄as laudēsq; agit. Tribunus &. cccc.
ad moriēdum p̄ficiscunt. Hostes eorū audaciā demirant. Quorsū ire p̄gāt in
expectādo sunt: Sed ubi apparuit: ad eandē uerrucā occupādā iter itēdere mit-

tit aduersum illos īpator carthaginēsis peditatūq; eq̄tatū: quos in exercitu ui-
ros habuit strēnuissimos. Romāi milites circūueniūt. circūuēti repugnāt. Fit
p̄liū diu anceps. tādē supat multitudo. Quadrigēti oēs tum una p̄fossi gladiis
aut missilib⁹ opti cadunt. Cōsul iteribi: dum ea pugna fit: se in locos tutos/atq;
editos subducit. Sed qd̄ illi tribuno duci militū. cccc. diuini⁹ in eo p̄lio usu ue-

nit: nō iā nr̄is/ sed ipsius Catonis uerbis subiecimus. uerba Catonis. Dii imor-
tales tri. militū fortunā ex uirtute ei⁹ dedere. Nā ita euenit/ cū sautius multifa-
riā ibi factus eēt: tū uulnus capiti nullū euēit. Eūq; iter mortuos defatigatum
uulnerib⁹/atq; spirantē qd̄ sanguen defluserat/ cognouere/ eum sustulere. Isq;
cōualuit. Saꝑeq; post illā operā reipu. fortē/atq; strēnuā phibuit. Illoq; facto
qd̄ illos milites subduxit: exercitū cæterꝝ seruauit. Sed idē bñfactū in quo lo-

co ponas/ nimiū itere est. Leonides lacedæmonius laudat: q̄ simile apud Ther-
mopylas fecit. pp̄ ei⁹ uirtutes oīs gr̄acia gloriā atq; gr̄am p̄cipuā claritudis icly-
tissimæ decorauere monumētis/ signis/ statuis/ elogiis/ historiis. Al iisq; rebus
gratissimū id ei⁹ factū habueit. At tri. militū pua laus p̄ factis relicta: q̄ idē fece-
rat atq; rēp. seruauerat. Hęc. Q. Ceditii uirtutē. M. Ca. tali suo testimonio deco-
rauit. Claudi⁹ aut̄ Quadrig. ānali. iiii. nō Ceditio nomē fuisse refert: sed laberio.

Lr̄a eximia cōsulū. C. Fabritii/ & Aemilii ad regē Pyrrhum a
Q. Claudio scriptore historiæ in memoriā data. Cap. VIII
Vin Pyrrhus rex in terra Italia esset: & unā atq; alterā pugnā p̄-
spere

*Ceditii uirtute rum Sp
artao Leonida eꝑparat*

Veruca

Veruca

Alligat

Cediti⁹ tri
bunus

Strēnuissioꝝ

Clissili⁹

Leonides

Pyrrhus
rhimochar
tes

spere p
ambra
furti ue
necare.
Eā rē F
Thimo
ximog
scripū
cōsulē
mano l
& redd
Pyrrhū
Cōsulē
cōmoti
sum ef
nit Nic
nos neg
est ut t
tates p
pugna
Qu
lor equ

Diome
duxisse
ceo. fla
eundē
cū oī d
illū. Cr
dānatū
p̄ficisc
fisse. Et
ciuili ob
q̄ Dolo
this/ fu
Cassii p
quoq;
hoib⁹
quoq;

Facile factū

spere pugnasset: satisq; angerent romāi/ & pleraq; Italia ad regē descivisset: tū
ambraciēsis q̄spiā Thimocharēs Regis Pyrrhiamicus ad. C. Fabritiū cōsulē
furtū uenit: ac premiū petiuit/ & si de premio cōueniret/ p̄misit Regē uenenis
necare. Id qd̄ facile factū eē dixit/ qm̄ filii sui pocula in cōuiuio regi ministrarēt
Eā rē Fabritius ad senatū scripsit: senatū legatos ad regē misit: Madauitq; ut de
Thimocharē nihil p̄derēt: sed monerēt: ut rex circūspectius ageret: atq; a p̄
ximorū iudiciū salutē tutaretur: hoc ita uti diximus: in Valerū Anianis historia
scriptū est. Q̄ uadrigarius aut̄ in libro. iiii. nō Thimocharē: sed Niciā adisse ad
cōsulē scripsit. Neq; legatos a senatu missos: sed a cōsulib; Et regē a populo ro
mano laudes atq; gr̄as scripsisse: captiuosq; oīs: quos tū habuerit: restituisse:
& reddidisse. Cōsules tū fuerunt. C. Fabritius: & Aemilius. L̄ras quas ad regē
Pyrrhū super ea causa miserūt: Clau. Quā drigari? scripsit fuisse hoc exēplo
Cōsule Romāi salutē dicūt Pyrrho regi. Nos p̄ tuis iniuriis cōtūo aīo strenui
cōmoti inimiciter tecū bellare studemus. Sed cōmunis exēpli & fidei ego ui
sum est: uti te saluū uelimus: ut esset quē armis uincere possimus. Ad nos ue
nit Nicias familiaris tuus: q̄ sibi preciū a nobis peteret. si te clā interfecisset. Id
nos negauimus uelle. Neue ob eā rē qcq; cōmodi expectaret: & simul uisum
est ut te ceriorem faceremus: ne quid eiusmodi si accidisset nostro cōsilio ciui
tates putarent factum: & quod nobis non placet precio: aut premio: aut dolis
pugnare: Tu nisi caueas iacebis.

Fabritius

Laus totū senatū

Nicias

Inimicitia

Quis & cuiusmodi fuerit q̄ in puerbio fertur equus seianus: & qualis color
lor equorū sit: q̄ spadices uocant. De q̄ istius uocabuli rōne. Cap. IX

Equi Spadices

C Bassus ī cōmētariis suis. itē Iulius modestus in. ii. q̄onū cōsularū
historiā de equo seiano tradūt: dignā memoria atq; admirōne. Cn.
Seiū quēpiā scribūt fuisse. Eūq; habuisse equū natū argis in terra
grācia: de quo fama cōstās eēt tāq; de ḡne equorū p̄genit? fore: q̄
Diomedis thracis fuissent: quos Hercules Diomede occiso e Thracia argos p̄
duxisset. Eū equū dicūt fuisse magnitudie iūsitata. ceruice ardua: color Phœni
ceo. flaua & comāti iuba. Oībusq; aliis equorū laudib; quoq; lōge p̄stituisse. Sed
eundē equū tali fuisse fato/ siue fortuna ferūt. aut q̄sq; h̄ret eū/ possideretq;: is
cū oī domo/ familia fortunisq; oīb; suis ad iterniōnē usq; depiret. Itaq; primū
illū. Cn. Seiū d̄nm eius a. M. Ant. q̄ postea triuuir reip. cōstituēdā fuit: capitis
d̄anatū miserādo supplicio affectū eē. Eodē tpe Cor. Dolobellā cōsulē ī Syriā
p̄ficientē fama istius eq̄ adductū argos diuertisse. Cupidieq; h̄ndi eius exar
fisse. Emisseq; sestertius centū milib;. Sed ip̄m quoq; Dolobellā in Syria bello
ciuili obsessum atq; it̄fectū eē. Mox eūdē equū/ q̄ Dolobellā fuerat. C. Cassiū
q̄ Dolobellā obsederat/ abduxisse. Eum Cassiū postea satis notū est: uictis Par
this/ suoq; exercitu suo: miserā mortē oppetiisse. Deide Antoniū post it̄ritū
Cassii parta uictoria: equū illū nobile Cassiū requisisse: & cum eo potitus eēt: ip̄m
quoq; postea uictum atq; desertū: detestabili exitio it̄risse. Hic puerbium de
hoib; calamitosis ortū: dicitq; solitū. Ille hō h̄ret equū seianū. Eūdē snia est illius
quoq; ueteris puerbii/ qd̄ ita dictū accepimus. Auzū Tolosanū. Nā quū oppidū

Equi Diomedis Equus seianus

De nā Seiam Equi

Proverbium Auzū tolofanum

Appellatur hic gellii herodoti fabulatorum
LIBER

tolosanū in terra italia. Q. Cepio cōsul diripuisset: multūq; auri in eius oppidi
tēplis fuisset: qsq; ex ea direptione aurū attigit: misero cruciabiliq; exitu perit.
Hunc equū, C. Bassus uidisse se argis refert: haud credibili pulchritudine; uigo
re; & color exupantissimo. Q. uē colorē nos (sicuti dixi) pūiceū: græ. πτι Φοίνικα
alii *πασδ'ινα* appellāt: qm̄ palmæ termes ex arbore cū fructu auulsus spadix dē.

Puniceus
color
Spadix

*Septem et facultas
septenarii nūm*

Septēari
numerus
uergilie
Pleides
Et rōnes
zodiacus

hebdomada

Nidulant

Genitale
semen

Climate
Herodo
tus fabula
tor

Q. d' est quādā septenarii numeri uis & facultas: in multis naturæ reb⁹ aiad
uerfa: de qua, M. Varro in hebdomadibus differit copiose.

Varro in primo lib. q. iscribunt hebdomades: uel de imagib⁹ septe
narii nūeri: quē græci hebdomada appellāt: uirtutes/ptatesq; mul
tas/uariasq; dicit. Is nāq; numerus inqt/septētriones maiores: mīo
resq; facit in cælo. Itē uergilias: quas græci *πλειάδας* uocat. Facit et
stellas: quas alii erraticas. P. Nigidius erroneas appellat. Circulos quoq; ait in cæ
lo: circū lōgitudinē axis septē eē: e q; duos mīmos: q. axē extimū tāgūt: *πόλους*.
i. axes appellari dicit. Sed eos in sphæra quæ *κεκλιμένη*, i. sphæra ptusa uocat pp
breuitatē nō iesse. Atqui neq; ipse zodiacus septenario caret numero. Nā in. vii.
signo fit solstitiū a bruma. In septimo bruma a solstitio. In. vii. æquinoctiū ab
æqnoctio: Dies deīde illos: quibus halcyones hyeme āni in qua nidulant: eos
quoq; septē eē dicit. Præterea scribit lunæ curriculū cōfici integrū quater septe
nis diebus. Nā duodetricesimo luna inquit: ex quo uestigio pfecta est: eodē re
dit. Auctorēq; opionis huius Aristidē eē samiū: in qua re non id solū aiaduerti
debere dicit: qd' quater septenis. i. octo & uiginti diebus cōficeret iter luna suū
Sed q. is numerus septenarius: si ab uno pfectus: dum ad semetiipm̄ p̄gredit:
oīs/p quos p̄gressus est/numeros cōpræhēdat: ipm̄q; se addat: facit numerum
octo & .xx. quot dies sunt curriculi lunaris. Ad hosies quoq; nascēdos uim nūe
rrius porrigi. pūnereq; ait. Nā cum in uterū inquit mulieris genitale semē da
tum est. primis septē diebus cōglobat' coagulat' q. Fitq; ad capiēdā figurā idō
neū. Post deīde q̄tra hebdomade: qd' eius uirile fœtus futurū est/caput/& spi
na: quæ est in dorso informat'. Septima aut' fere hebdomade. i. nono & .xl. die
totus inquit hō in utero absoluūt. Illā quoq; uim numeri huius obseruatam re
fert: q. añ mēsem septimū: neq; ma sculus neq; fœmina salubriter: ac fm̄ natu
rā nasci pōt. & q. ii/qui iustissime in utero sunt: post. cclxxx. dies: postq̄ sunt cō
cepti: quadragesima deniq; hebdomada ita nascunt'. Pericula quoq; uitæ fortu
narūq; hominū: quæ climacteras Chaldæi appellant grauissima quæq; fieri af
firmat septenarius. Præter hæc modū eē dicit sūmū adolescēdi humani corpis
septē pedes: qd' eē magis uerū arbitramur: q̄ qd' Herodotus hō fabulator in pri
mo historiaꝝ inuētū eē sub terra scripsit Orestis corpus cubita lōgitudis hñs se
ptē: quæ faciūt pedes. xii. & quadratē. Nisi si (ut Homerus opinatus est) uasti
ora: plixioraq; fuerint corpa hoīum antiquorū: & nūc quasi iā mūdo senescēte:
reꝝ atq; hoīum detrimēta sunt. **D**entes quoq; & in primis septē mēsis: &
septenos ex ntraq; pte gigni ait: & cadere ānis septenis. & genuinos ānasci an
nisferebis sep̄ tenis. Venas et in hoībus: uel potius arterias: medicos musicos
dicere ait: nūero moueri septenario: qd' ipsi appellāt *την διατ'εσάρων συμφωνίαν*:
id est per

i. p quater
na etiā per
mero septe
σιμους: id est
& tertiā. N
dia mori cō
septenario
la: Veluti s
fuisse: & cu
ces septē d
sū esse: & a
quādiu qu
C Quibus
re nititur F

lit: parē cō
gramate oī
tus traditū
tur: p quē o
minis Achī
dubio dixi
me q. unoc
minibus u
colophonū
stoteles tra
ri imagini h
Capella hor
επτα πόλε
σιμους. ε δό
Septem ur
Smyrna
C Largum
modum ab

dicūt/qm̄ a
ptus est: ue

i. p quaternariū cōsonātiā: quæ fit in collatione quaternariū numeri. Discrimina etiā periculorū in morbis maiore uiri fieri putant in diebus: quæ cōficiunt ex numero septenariū. Eosque dies oīum maxime ita ut medici appellat κριτικὸς ἢ κρισίμων: id est iudicarios uel iudiciales cuique uideri primā hebdomadā: & secundā & tertiā. Necnō id est etiā ad uiri facultatesque eius numeri augēdas: quæ quibus inedia mori cōsiliū est: septimo demū die mortē appetūt. Hæc Varro de numero septenario scripsit ad modū cōsue. Sed alia quoque ibidē cōgerit frigidiuscula: Veluti septē opera esse in orbe terrarū miranda: & sapiētes itē ueteres septē fuisse: & curricula ludorū circēsiū solēnia septē eē: ad oppugnādas thebas duces septē delectos. tū ibi addit se quoque iā duodecimā annorū hebdomadā ingressū esse: & ad eū diē septuaginta hebdomadas librorū cōscripsisse. Ex quibus aliāquādiu quum proscriptis esse: direptis bibliothecis suis non comparuisse.

Varro scripsit libros 9.00

frigidiuscula

Quibus & quæ friuolis argumentis Actius in didascalicis utatur: quibus docere nititur Hesiodum esse: quæ Homerū natu antiquiore. Cap. XI.

De friuolis et diastalibus argumentis Actius. Homerus super etate Hesiodus homeri et hie.

SVper ætate Homeri atque Hesiodi nō cōsentit. Alii Homerū: quæ Hesiodo maiore natu fuisse scripserūt. in quibus Philochorus & Zenophanes. Alii minore inquit. L. Actius poeta: & Ephorus historia scriptor. M. aut Varro in primo de imaginibus: uter prior natus sit: paræ cōstare dicit. Sed nō eē dubiū quoniam aliquo tpe eodē uixerint: idque ex epigramate ostendit: quod in tripode scriptū est: quæ in monte helicone ab Hesiodo positus traditur. Actius aut in primo didascalico leuibus admodū argumētis utitur: per quæ ostendit Hesiodū natu priorē. Quod & Homerus inquit: quū in principio carminis Achillē eē filiū Pelei diceret: quæ eēt Peleus nō addidit. Quā rē percul inquit dubio dixisset: nisi ab Hesiodo iā dictū uideret. De cyclope itē inquit uel maxime quæ unoculus fuit: rē tā insignē nō pterisset nisi æquæ prioris Hesiodi carminibus uulgatū eēt. De priā quoque Homeri multo maxie dissensum est. Alii colophoniū: alii smyrnæū sunt quæ a heniēsem: sunt quæ ægyptiū dicat fuisse. Aristoteles tradit ex insula Ionatū. M. Varro in libro de imaginibus priō Homeri imagini hoc epigramma apposuit.

Capella homeri cadida hoc tumultū indicat Qd ariete mortuo faciūt sacra.

ἔπειτα πόλις διεξίξουσι πόδι εἰζαυδμήρου.

σμήνα. εἰ δὲ οὐκ, κολοφών, σαλαμίν, ἰός, ἀργός, ἀθῆναι.

Septem urbes certant de stirpe insignis homeri.

Smyrna rhodus: colophon: salamin: ius: argos athenæ.

Largum atque auidum bibendi a. P. Nigidio doctissimo uiro nouo & prope modum absurdo uocabulo bibosum dictum. Cap. XII.

Uelut appellamus aliquem bibacum quæ bibosum.

Bibedi auidū. P. Nigidius in cōmētariis grāmaticis bibacē & bibosū dicit. Bibacē ego ut edacē a plerisque aliis dictū lego. Bibosū demū ēt nusquam repperi: nisi apud Laberium. Neque aliud est: quæ simili inclinatu dicat. Nō. n. simile est: ut uinosus: aut uitiosus: cæteraque quæ hoc modū dicunt: quoniam a uocabulis nō inclinata sūt. Laberius in mimo uel priō: quæ saliator inscriptus est: uerbo hoc ita utit. Nō māmofa: non ānosa: non bibofa: non procax.

Bibax Bibosus

Simili Inclinatione

*Demosthenes audita
ta secundum Callistratum
aplatonis & na desini*

*Centitate
Coplurissq;
populos*

Quod Demosthenes etiam tum adolescens quum Platonis philosophi discipulus foret: audito forte Callistrato rhetore in concione populi: destitit a Platone: & sectatus est Callistratum. **Cap. XIII.**

Ermippus hoc scriptum reliquit. Demosthenem admodum adolescentem uentitare in academia Platonemque audire solitum. Atque is inquit Demosthenes domo egressus: ut ei mos erat: quum ad Platonem pergeret: compluribusque populos curretes uideret: precontat eius rei causam. Cognoscitque currere eos auditum Callistratum. Is Callistratus athenis orator in re publica fuit illi δειμαγωγος appellatum uisum est paulum diuertere experiri que an ad digna auditu tanto preperatum studio foret. Venit inquit: atque audit Callistratum: nobile illam τὴν πόλιν ὁ πόσιος δειμν. i. de oropos cam dicentem. Atque ita motus: & demulctus: & captus est: ut Callistratum iam inde sectari coeperit: academiam cum Platone reliquerit.

Dimidium librum legi: aut dimidiam fabulam audiui: aliaque huiusmodi: qui dicat uitiose dicere. Eiusque uitii causas reddere. M. Varronem nec quenquam ueterum uisce uerbis ita usum esse. **Cap. XIII.**

*Deperat di dimidiu
in libru legi 7 dimidiu
am fabulam audiui*

Dimidium librum legi: aut dimidiam fabulam audiui: uel quod aliud huiusmodi: non male & uitiose dici existimat Varro. Oportet. n. inquit dicere dimidiatum librum: non dimidium. & dimidiatam fabulam: non dimidiam. Contra autem si sextario hemina fusa est non dimidiatum sextarium fustum dicendum est.

*Et uo dimidiu
Dimidia
Dimidia
tum*

Et qui quoque ex mille numum quod ei debebatur: quingentos recepit: non dimidiatum recepisse dicemur: sed dimidium. At si scyphus inquit argenteus mihi cum alio cois in duas partes dissectus sit: dimidiatum meum dicere esse scyphum debeo: non dimidium. Argenti autem quod in eo scypho iest: dimidium meum esse non dimidiatum: differit, ac diuidit subtilissime: quod dimidium dimidiato interfit. & Q. Ennius scieter hoc in annalibus dixisse ait. Sicuti si quis ferat uas uini dimidiatum. Sic pars quae deest a uase, non dimidiata dicenda est: sed dimidia. Ois autem disputationis eius: quam subtiliter quidem sed subobscurae explicat: summa haec est. Dimidiatum est quasi dismediatum: & in duas partes diuisum. Dimidiatum ergo: nisi ipsum quod diuisum est: dici haud conuenit. Dimidium uero est non quod ipsum dimidiatum est: sed quae ex dimidiato pars altera est: quum igitur partem libri dimidia legisse uolumus dicere: aut partem dimidiam fabulae audisse: si dimidia fabulam: aut dimidium librum dicemus: peccabimus. Totum. n. ipsum: quod dimidiatum aut diuisum est: dimidium dicis. Itaque Lucilius eadem secutus: uno oculo inquit pedibusque duobus: dimidiatus ut porcus. Et alio loco: quod ni & scuta quidem ut uedat: scutari laudat. Perfracta strigile solea improbus dimidiata. Iam in. xx. manifestius dimidiam horam dicere studiose fugit. Sed pro dimidia dimidium ponit in hisce uersibus. Tempestate sua: atque eodem uno tempore: & horae Dimidio tribus confectis duntaxat eandem: & quartam.

Na quum obuium proximumque esse diceret: & hora dimidia tribus confectis: uigilate: atque attente uerbum non probum mutauit per quod satis apparet ne horam quidem dimidiam recte dicit: sed uel dimidiatam horam: uel dimidiatam partem hore. Propterea Plautus in bacchidibus dimidium auri dicit: non dimidiatum auri. Item in aulularia: dimidium obsonii non dimidiatum

no dimidia
menechm
bicultu dim
psit. semen
dimidiatu c
diatu inqt c
atu dici op
in terra dim
qui probe
Extare i
iges isperat

pete mortu
filios adole
ois uidit uir
plexi: coron
res undiq; i
bus filio; a
state apud
morte filii
Atque is adol
copiat: atque
Teporis
tradita. Atque
ditu atque me
sumpta: qu
uiris memo

uo: sape no
ne: decem
mus in com
exacto: hic
opionu uel
καμνος. m
eiusde argu
lib' noand

nō dimidiatū obsoniū: in hoc uersu. Eradeo obsoniū hīc iussit dimidiū dari. in
menechm is aut dimidiatū diē: nō dimidiū in hoc uersu. Dies qdē iam ad umb
bicultū dimidiatus mortuus est. Etia. M. Cato in libro quē de agricultura cōscri
psit. semen cupressi serito crebrū: ita uti linūseri solet eo crebro terrā isternito:
dimidiatū digitū. Iā id bene tabula: aut pedibus: aut manibus cōplanato: dimi
diatū inqt digitū: nō dimidiū. Nā digitū qdē dimidiū: digitū aut ipsū dimidi
atū dici oportet. Itē. M. Cato de carthaginēsis ita scripsit. I hoies defoderunt
in terrā dimidiatos: ignēq; circūposuerūt. ita interfecerūt. Neq; quisq; omnium
qui probe locuti sunt his uerbis secus q̄ dixi usus est.

Extare i lris: p̄q; hoīum mēorias tardi: q; repēte multis mortē attulit gaudiū
igēs isperatū: iterclusa aīa: & uī magni: nouiq; mot⁹ nō sustinēte. Cap. XV.

Cognito repēte isperato gaudio expirasse animā refert Aristoteles
phūs Polycratā nobile scēmina e naxo isula. Philippides quoq; co
mcediay poeta: haud ignobilis ætate iā edita: cū in certamine poe
tay præter spē uicisset & lætissime gauderet inter illud gaudiū re
pēte mortuus est. de rhodio et Diagora celebrata historia est. Is Diagoras tris
filios adolefcētes habuit. unū pugilē. alterq; p̄cratiastē. tertiū luctatorē. Eosq;
oīs uidit uincere/coronariq; eodē olympiæ die. & cū ibi eū tres adolefcētes am
plexi: coronis suis in caput p̄ris positis lauarent: cūq; pplus gratulabūdus flo
res undiq; in eum iacerēt: ibi in stadio ispectāte populo. in oculis atq; in mani
bus filioꝝ aīam efflauit. Præterea in nr̄is ānalibus scriptū legimus. qua tēpe
state apud cānas exercitus populi romani cæsus est. anum matrem nuncio de
morte filii allato: luctu atq; mœore affectā esse. Sed is nuncius nō uerus fuit.
Atq; is adolefcēs nō diu post ex ea pugna in urbē redit. Anus repēte filio uiso/
copia: atq; turba: & quasi ruina incidētis inopinati gaudiū opp̄ssa exaīataq; est.

Tēporis uarietas in puerperiis mulierū. quānā sit a medicis & philosophis
tradita. Atq; inibi poetay quoq; ueterū: sup eadem re opiones. Multaq; alia au
ditu atq; memoratu digna. Verbaque ipsa Hippocratis medici ex libro illius
sumpta: qui inscriptus est τει τοροφης .i. de alimēto. Id quoq; esse a grauissimis
uiris memoriæ mandatum.

Caput XVI

Tmedici & philosophi illustres: de tpe humāi partus quæsiuerūt.
τόσος ὁ τῆς τῶν ἀθρώπων κνήσεως χρόνος. .i. quū est hoīum gestatiōis tē
pus. Et multa opio est. Ea; iā pro uera recepta. Postq; mulieris ute
rus cōceperit femē: gigni hoīem septimo mēse rarēter: nunq; octa
uo: saepe nono. saepenumero decimo mēse. Eūq; eē hoīem gignēdi summū s̄
nē: decē mēses nō inceptos: sed exactos. Idq; Plautū ueterē poetā dicere uide
mus in comcedia cistellaria his uerbis. Tū illa quā cōpresserat decimo mense
exacto: hic pepit filiā. Hoc idē tradit et Menāder poeta uetustior: humanarū
opionū uel pitissimis. Versus eius sup ea re de fabula Plotio posui. γυνὴ κνεί δε
κάμηνος. mulier decimestris parit. Sed noster Cæcilius: cū faceret eodē noīe: &
eiusdē argumti comcediā: ac pleraq; a Menādro sumeret. in mēsisbus tū genita
lib⁹ noīandis: nō p̄termisit octauū: quē p̄terierat Menāder Cæciliū uersus hi sūt

De his qui p̄ immo
gaudio aīas exirabat

Doluita haud
Philippides ignobit

Diagoras
Danaoayse
Saiuaze

Temporis uarietas
in puerperijs mltam

Plautus

Menander

Cælius

Mulier
Decimestris

De Partu mēsis in Septimo octavo: 9: 10: 11: mēsis

LIBER

Cic. ad Attic. lib. 10 ep. ult. Tullia mea peperit puera in πλάτωνος: quod εὐλόγηται κινδύνου: quod quidem est natum, per inbecillam est.

Infolet ne mulier decimo mense parere: Pol nono quoque septimo atque octavo. Eam re Cæciliū nō incōsiderate dixisse: neque temere a Menādros/atque a multoꝝ opionibus descivisse. M. Varro uti credamus facit. Nā mēse nōnunq̄ octavo editū eē partū in lib. xiiii. reg. diuinay scriptū reliquit. Quo in libro ē. xi. mēse aliqñ nasci posse hoīem dicit. Eiusq; sniā: tā de. viii. q̄ de. xi. mēse Aristotelē laudat auctore. Sed huius de mēse. viii. dissensionis cā cognosci pōt i libro Hippocratis/qui inscriptus est. πρὸ τρυφῆς de alimēto. ex quo libro. uerba hæc sunt εἰς δὲ καὶ οὐκ ἐστὶν ὀκτώμηνος γέννησις .i. Est autē & nō est octimestris partus. Id tā obscure atq; p̄cise tanq; aduerse dictū Sabinus medicus/qui Hippocratē cōmodissime cōmodissime cōmētatus est: his uerbis enarrauit. εἰς μὲν Φαινόμενα ὡς εἶωα μετὰ τὴν ἐκτροσιν, οὐκ ἐστὶ δὲ ὡς ἠνέσκοντα μετὰ ταῦτα, καὶ ἐστὶν ὅτι Φαιτασία μὲν παρὰ τὰ δὲ ὄντα, δυνάμει δὲ οὐκ ἐστὶ .i. apparēt quidē ueluti aīalia post abortum. Sed nequaquā sunt: quippe quæ statim uita excedāt. Itaq; eē quidē tantisp̄ imaginant̄: sed potētia nō sunt. Antiquos autē Romanos Varro dicit nō recepisse huiusmodi quasi monstrosas raritates. Sed nono mēse aut decimo: neq; p̄ter hos alias partionē mulieris s̄m naturā fieri existimasse. Iccirco eos noīa parcis tribus fecisse a pariēdo. & a nono atq; decimo mēse. Nā parca inq̄t imutata līra una a partu noīata. Itē nona & decima a partu tēpestiui tpe. Cællius autē uindex in lectionibus suis antiquis tria inq̄t noīa parcaꝝ sunt. Nona. Decima. Morta. Et uersum hūc Liuii antiquissimi poetæ ponit ex ὁδυσσεῖα. i. ulyssæa. Quādo dies adueniet. quē pfata morta est. Sed homo minime malus Cællius mortā quasi nomen accepit: cum accipe quasi mœrā deberet. Præterea ego de partu hūano: p̄terq̄ quæ scripta in libris legi: hoc quoq; uenisse usu romæ cōperi. Fœmīnā bonis atq; honestis moribus: non ambigua pudicitia in. xi. mēse post matriti mortem peperisse. Factūq; esse negocium propter rōnem temporis: quasi marito mortuo: postea concepisset. qm̄ decēuiri in decimo mense gigni hominem: nō in undecimo scripsissent. Sed diuū Hadrianū causa cognita decreuisse in. xi. quoq; mēse partū edi posse. Id quoq; ipsum eius rei decretum nos legimus. In eo decreto Hadrianus ita statuere se dicit: requisitis ueterum p̄hoꝝ: & medicorū sententiis. Hodie quoq; in satyra forte. M. Varronis legimus: quæ in scribit̄ testamentum uerba hæc. Siquis mihi filius: unus: pluresue in decem mensibus gignant̄: si si erūt ὁ νοὶ λόγος. i. asini ad līrā exhaeredes sumto. Quod si quis undecimo mense: κατ' ἀριστοτέλη. i. secundū Aristotelē natus esto. Actio idem/quod Titio ius esto apud me: Per hoc uetus prouerbiū Varro significat sicuti uulgo dici solitū erat de rebus inter se nihil distantibus. Idem Acci quod Titii: ita pari eodemq; iure esse in. x. mensibus natos: & in. xi. Quod si ita: neq; ultra decimū mēsem fœtura mulierum protolli potest: quārī oportet: cur Homeris scripserit Neptunum dixisse puellæ a se recens compressæ.

χᾶρε νῦν Φιλότητι, πρὸς τὸ λομέου δ' ἐνιαυτοῦ. τέξεις ἀγλαὰ τέκνα, εἴ ποὶ οὐκ ἀποφώλοισι ἐυνασῶ ἀθανάτων.

Nona parcaum { Nona Decima Morta

Nunc gaude

Nunc g
Illustres
Natos
disputat
sed. x. A
ex eo gra
mē vū ἐνια
est uerb
eleganti
xime fin
tione fun
quo sup
gulum c
fer: neq;
hisce ad
ὁ λου. κατ
uero &
ribus &
fieret. nō
romæ ac
an. viii. n
rum sup
ui intēp
mus qu
di libro.
ba ipsi
hærede
partum
endi: sta
Oscitan
Q d
sippi ph
ditū lib
cis tribu
cētūsim
dixeram
impēso
lem illu

Nunc gaude dilecta, ast cum se euoluerit annus

Illustres, neq; enim diuum cubilia uana,

Natos nixadabis Id quū ego ad cōpluris grāmicos attulisse partim eorum disputabant / Homeri quoq; ætate / sicuti Romuli / an hū fuisse / nō. xii. mensiū sed. x. Alii conuenisse Neptūo: maiestatiq; eius dicebant: ut longiore tpe fœtus

ex eo grādesceret. Alii alia quædam nugalia. Sed Phauorinus mihi ait πρωτω μεν ενιαυτου, i. uoluente anno: non confecto esse anno / sed affecto. In qua re usus

est uerbo non uulgaris significationis. Affecta, n. sicuti. M. Cicero / & ueterū elegāissimi locuti sunt / ea proprie dicebant / quæ non ad finē ipsum / sed pro

xime fini pgressa deductaue erant. Hoc uerbū ad hanc sniam Ciceronis i ora

tionē fuit / quam dixit de puinciis cōsularibus. Hippocrates aut in eo libro / de

quo supra scripsi: quum & numerum dierū quibus conceptum in utero coa

gulum conformatur: & tempus ipsius partionis nono aut decimo mēse definis

set: neq; id tamen semper eadem esse fini dixisset: sed alias ocus fieri: alias seri

hiscē ad postremum uerbis usus est. γίνεται δε εν τω υτοις και παλειω και ελασω και

δ'λου. κατ'αμερος και ε'πομεν δε και παλειω παλειων και ε'λασω ε'λασων. idest i hisce

uero & plura fiunt: & pauciora: & ex toto & per partes. Dicimus etiā plura plu

ribus & pauciora paucioribus: quibus uerbis significat quod aliquando ocus

fieret. nō multo tamen fieri ocus. Neq; quod serius multo serius. Memini ego

romæ accurate hoc atq; sollicite quæsitū: negotio nō rei tunc parua postulante:

an. viii. mense infans ex utero uiuus editus: & statim mortuus ius trium libero

rum suppleuisset: quum abortio quibusdam: nō partus uideretur mensis octa

ui intēpēstiuitas. Sed quoniam de Homericō annuo partu. ac de. xi. mense dixi

mus quæ cognoueramus: uisum est non prætereundum: quod in Plinii secun

di libro. vii. naturalis historię legimus. Id aut quia extra fidē uideri potest: uer

ba ipsius Plinii posuimus. Masurius auctor est. L. Papyrium prætorē secū do

hærede lege agente bonorum possessionem contra eum dedisse: quum mater

partum: se. xiii. mensibus tulisse diceret: quoniam nullum certum tempus pari

endi: statutum ei uideretur. In eodem lib. Plinii secūdi uerba hæc scripta sunt.

Oscitationi nixu letalis est: sicut strenuisse coitu abortiuum.

¶ Qd tres libros Plato Philolai pythagorici: & Aristoteles pauculos Speu

sippi philosophi mercati sunt. precisi fidē non capiētibus. Cap. XVII.

Emoria mandatum est Platonem philosophum tenui admodum

pecunia familiari fuisse. Atq; eum tamen tris philolai Pythagorici

libros decem milibus denariū mercatū. Id ei precium donasse quidā

scripserūt amicū eius Dionē syracusanū Aristotelem quoq; tra

ditū libros pauculos Speusippi philosophi post mortē eius emisse talentis atti

cis tribus ea sūma fit nūmi nrī duo & lxx. milia. τιμων amarulētus libꝝ maledi

cētissimū cōscripsit qui σιλλος Sillus iscribit. in eo libro Platonē phūm quem

dixeramus admodum tenui pecunia familiari fuisse contumeliose appellat: q;

impeso precio librum pythagorice disciplinæ emisset. Exq; eo Timæum nobi

lem illum dialogum continuasset. Versus super ea re τιμωνος hi sunt. και σιλλο

Affecta

Quia Hippocrate

Abozio

Verba Plinii

Memoria mandata

Sillus

πλάτων κἀ γάρ σε μαθητὴν ὁ πόθος ἔχεν. πολλῶν δ' ἀργυρίων ὀλίγων ἢ λαξας βιβλον ὄθεν ἀπαρχόμενος γράφειν ἐδιδάχθη, i. tuq; Plato. Nā discipulū te dira cupido Abstulit. Exiguū redimus grāde ære libellū. Scribere p quē orsus : p̄doct̄ abide fuisti

De διατη Senatores qui sit ἡ γὰρ νομιμασία

¶ Quid sint pedarii senatores & quā ob causam ita appellati. Quamq; habeant originem uerba hæc, ex edicto translatitio consulum. Senatores/quibusq; in senatu sententiam dicere licet. **Cap. XVIII.**

De Pedariis Senatoribus

¶ Non pauci sunt : qui opinant̄ pedarios senatores appellatos: qui sniam in senatu nō uerbis dicerēt; sed ī alienā sniam pedibus irēt. Quid igit̄ quū se, con. p̄ discessionē fiebat: nōne uniuersi senatores sniam pedibus ferebāt? Atq; hæc ēt uocabuli istī ratio dicit̄. quā. C. Bassus in cōmētariis suis scriptā reliq̄t. Senatores. n. dicit in uetere ætate qui currulē magistratū gessissent: curru solitos honoris grā in curia uehi : in quo curru sella eēt: supra quā cōsiderēt q̄ ob eā cām currulis appellaret̄. Sed eos Senatores. q̄ magistratū currulē nōdū cœperāt: pedibus itauisse in curiā. Propterea senatores nōdū maioribus honorib⁹ functos pedarios noiātos. M. autē

Egcatella

¶ Varro in satyra Menippea: quæ ἰσοκράτους, i. egcatella inscripta est, eqtes quos dā dicit pedarios appellatos. Videturq; eos significare: qui nōdū a cēsoribus in senatū lecti: senatores quidē nō erāt. Sed qui honoribus pp̄ti usi quidē erāt: in senatū ueniebāt: & sniā ius habebat. Nā & currulibus magistratib⁹ fūcti: qui nōdū a cēsoribus in senatū lecti erāt: senatores nō erāt. Et qui ī postremis scripti erant: non rogabant̄ snias: sed quas principes dixerāt in eas descendebant. Hoc significabat edictū: quo nūc quoq; cōsules, quū senatores in curiā uocant, seruādæ cōsuetudinis causa translatitio utunt̄. Verba edicti hæc sunt. Senatores quibusq; ī senatu sniam dicere licet. Versū quoq; Laberii: in quo id uocabulū positū est: notari iussimus: quem legimus in mimo: qui scriptor inscriptus est: caput sine lingua : pedaria snia est. hoc uocabulū a plerisq; barbare dici animaduertimus: nam pro pedariis pedaneos appellant.

Laberius caput sine lingua

Quid sit Phauorinus

¶ Qua ratione. C. Bassus scripserit: parcū hoīem appellatum / & quam eius uocabuli causam putarit: & contra quē in modū quibusq; uerbis Phauorinus hanc traditionem eius eluserit. **Cap. XIX.**

Παρκαίμης

Disubini fuerat

¶ Pud cœnā Phauorini philosophi quū discubitu fuerat: cœptusq; erat apponi cibus seruus assistēs mēsæ eius legere inceptabat: aut litterarū quid græcarū: aut nostratium: uelut eo die: quo affui ego legebat̄. C. Bassi eruditi uiri liber de origine uerborū & uocabulorū in quo ita scriptum fuit. Parcus composito uocabulo dictus est: quasi par arcæ quando sicut in arca: omnia recondunt̄: eiusq; custodia seruant̄: & continētur: ita: a homo tenax: paruq; contentus omnia custodita / & recondita habit sicuti arca. quā ob cām parcus: quasi par arcæ nominatus est. Tū Phauorinus ubi hæc audiuit: supstitiose inq̄t: & nimis moleste atq; odiosa confabricatus cōmolitusq; magis est originem uocabuli. C. iste Bassus / q̄ enarrauit. Nam si licet res dicere cōmēticias. cur nō pbabilius uideat̄. ut accipiamus parcū ob eā cām dictū: q; pecuniā cōsumi atq; ip̄edi arceat: & phibeat quasi pecuniarcus.

C. Bassus Parcus q̄si Pararcus.

Pecuniarcus.

Quin potius:

Quin p ab arca:

AVLI

Serm ticū mod definita s

uarie decl penitiris / tyrag. xvi Legauit q Quod m Atq; oīum ceret: itero tibi / abūde labamus. f. quas extre idigeo ado usus tanq ris inq̄t ist oleū. & ler & panicū. Cūq; ille r Sed potes to. & differ ferentias d Postulas q nitionē oer aiunt post orsus est. S quid homo ondere est /

Quin potius/quod simplicius inquit ueriusq; est: id dicimus? Parcus, n. neq; ab arca. neq; ab arcēdo: sed ab eo quod est paruum denominatus est. Parcus uñ

AVLI GELLII NOCTIVM ATTICARVM COMMENTARII
LIBER Q V A R T V S.

¶ Sermo qdā Phauorini philofophi cū grāmatico iactātiore factus in socra-
ticū modum: atq; ibi iter sermonē/dictum quibus uerbis penusa. Q. Scæuola
definira sit.

Caput I

N uestibulo adium palatinarū oīs fere ordinū multi-
tudo opperietes salutationē Cæsaris cōstiterāt. Atq;
ibi i circulo doctōꝝ hoīum: Phauorino philofopho
p̄sente ostētabat quispiā grāmaticæ rei doctōꝝ: scho-
lica quædā nugalia. de gñibus & casibus uocabuloꝝ
differēs: cū arduis supciliis uocisq; & uultus grauita-
te cōposita: tanq̄ interpret & arbiter sibyllæ oraculo-
rū. Tū aspiciēs ad Phauorinū: q̄q̄ ei etiā nōdū satis
notus eēt. Penus quoq; inqt uariis gñibus dictum: &

uarie declinatū est. Nā & hoc penus/& hæc penus/& huius peni: & peniris/&
penitiris/& penoris ueteres dictauerūt. Mundū quoq; muliebrē Lucilius in sa-
tyraz. xvi. nō uirili gñe/ut cæteri: sed neutro appellauit his uersibus.

Legauit quidam uxori mundum omne/penumq;.

Quod mundum atq; penum? nam quis diiudicet istuc?

Atq; oīum horū & testimōiis & exēplis cōstrepebat. Cūq; nimis ociose sibi pla-
ceret: intercessit placide Phauorinus. & iā bone inqt maḡ/quicquid est nomen
tibi/abūde multa docuisti. quæ quidē ignorabamus: & scire haud sane postu-
labamus. Quid, n. refert mea eiusq; qui cū loquor: quo gñe penū dicā. aut in
quas extremas lras declinē: si nemo id: nō nimis barbare fecerit? Sed hoc plæ
idigeo addiscere: qd sit penus: & quo sensu id uocabulū dicat̄ ne rē quotidiani
usus tanq̄ q in uenalibus latinæ loq̄ tentant: alia q̄ oportet uoce appellē. Quæ
ris inqt iste rē minime obscurā. Quis adeo ignorat penū eē/uinū/& triticū/&
oleū. & lentē. & fabā: atq; huiuscemōi cætera. Etiā ne inqt Phauorinus: miliū.
& panicū. & glans & ordeū penus est? Sūt. n. p̄p̄modū hæc quoq; huiusmōi.
Cūq; ille reticēs hæreret: nolo inqt hoc iā labores: an ista q̄ dixi/penus appellē?
Sed potesne mihi non speciē aliquā de penu dicere. sed definire: genere p̄posi-
to. & differētiis appositis quid sit penus? Quot sint penus genera? & quas dif-
ferentias dicas? non hercle inqt intelligo. Rem inquit Phauorinus plane dicā.
Postulas quod difficilius est dici planius. Nam hoc quidē peruulgatū est: defi-
nitionē oēm: ex genere & differētia cōsistere. Sed si itē mihi p̄mandare: quod
aiunt postulas: faciā sane id quoq; honoris tui habēdi gratia: atq; deinde ita ex-
orsus est. Si inqt ego te nunc rogē: uti mihi dicas: & quasi circūscribas uerbis:
quid homo sit: non opinor respōdeas hoīem eē te: atq; me. Hoc. n. quis hō sit:
oñdere est/nō quid homo sit dicere. Sed si inq̄ peterem. ut ip̄m illud: qd homo

Quid pe-
nus est.